

MŪSŲ PASTOGĖ

XXXIX metai Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication NO NBH 0696 Kaina - Price \$1 8. 8. 1988. Nr. 31 (2055)

Lietuvių Informacijos Centras praneša, telefonu iš Lietuvos gautą, Lietuvos Laisvės Lygos (LLL) programą. Taip pat pranešama, kad neseniai įsteigta Lietuvių Tautinė Konsolidacija susivienijo su LLL.

LIETUVOS LAISVĖS LYGA IŠEINA IŠ POGRINDŽIO IR SKELBIA SAVO PROGRAMĄ

1939 m. rugpjūčio 23 d. Rusijos ir Vokietijos diktatoriai Stalinas ir Hitleris pasidalijo Rytų Europą. Lietuva tuomet atiteko Vokietijos Reichui. Tačiau, tų pačių metų rugsėjo 28 d. derybų metu Hitleris perleido Lietuvą Sovietų Sąjungai. Taip buvo palaidota Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė. Po dviejų savaičių, Stalinas pasiuntė į Lietuvą 20,000 raudonosios armijos karių.

1940 m. birželio 15 d. Lietuva buvo inkorporuota į Sovietų sąjungos sudėtį. Diplomatinį šios agresijos ritualą atliko Stalino emisaras Dekanozovas (1953 m. sušaudytas kartu su Berija) ir po Stalino mirties politinis Lietuvos statusas nė kiek nepasikeitė.

Nėra jokio rimto pagrindo tikėti, kad artimiausiu metu sovietų vadovai pasmerktų Stalino agresiją Pabaltijo respublikose. Tokia politika diktuojama nuo amžių susiklostęs imperialistinės Rusijos požiūris į "mažąsias" tautas. Sovietų vyriausybė iki šiol nesupranta, kad suverenus ir neutralus Pabaltijys nekeltų grėsmės vakariėms sovietų sienoms.

Lietuvos ateitis priklauso nuo šių faktorių:

1. Lietuvių tautos politinio sąmoningumo: ryžto būti laisviems.
2. Demokratinį pasaulio valstybių spaudimo Sovietų Sąjungai.
3. Rusų požiūrio į Stalino sukurtos imperijos tautas.

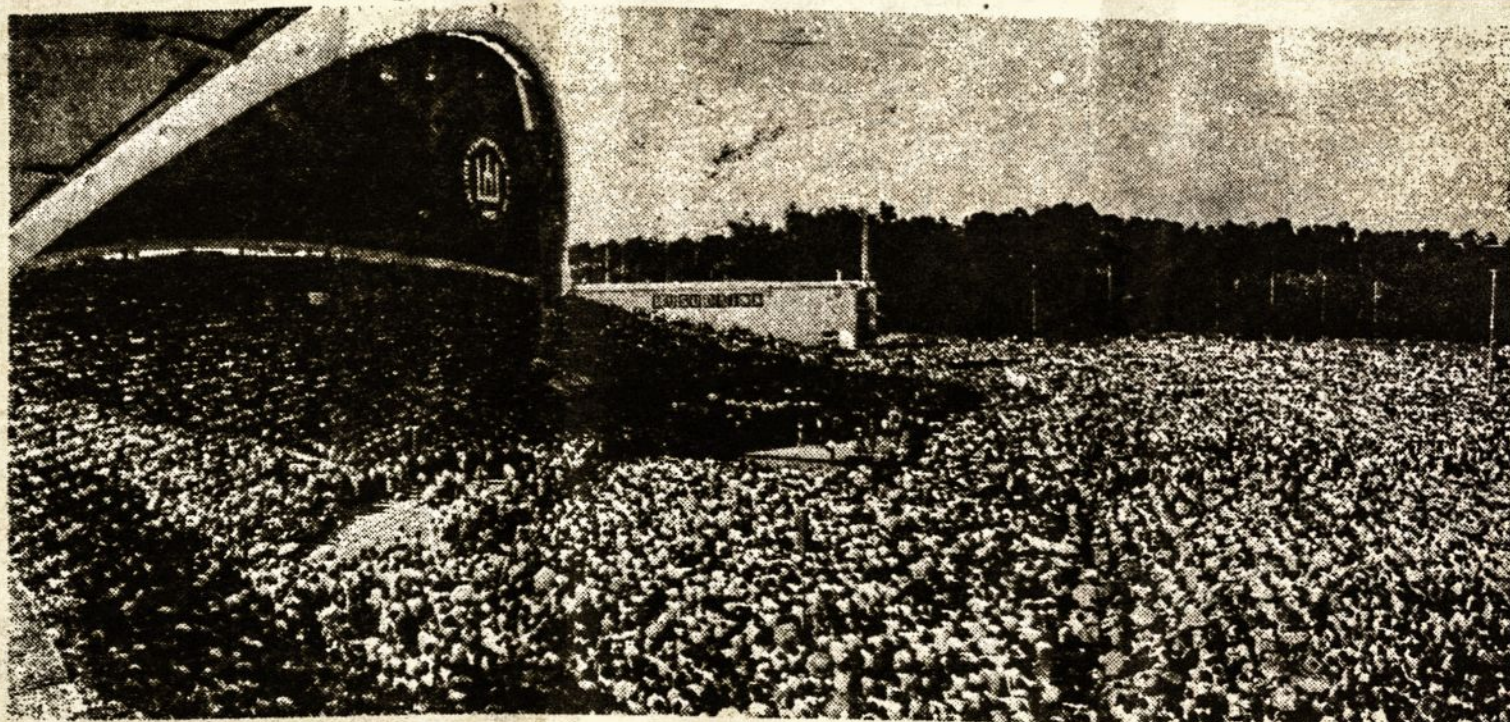
Iš visų Sovietų pavergtų kraštų Lietuvoje vyko bene didžiausias pasipriešinimas, pareikalavęs daugiausia žmonių aukų (procentiniu atžvilgiu).

Nežiūrint to, lietuvių tauta išliko gyva ir neprarado ryžto siekti savo nepriklausomybės. Dauguma pasaulio valstybių yra abejingos Pabaltijo tautų likimui. Kol kas nedaug teigiamų poslinkių ir rusų tautos požiūryje į nacionalinį klausimą Sovietų Sąjungoje, nors dalis rusų inteligentijos jau pripažįsta Lietuvai, Latvijai ir Estijai savarankiškumą, egzistavimo teisę.

1978 m. vasarą Lietuvoje buvo sukurta Lietuvos Laisvės Lyga. Jos uždavinys - kelti lietuvių tautos sąmoningumą, brandinti nepriklausomos Lietuvos idėją.

Per savo veiklos dešimtmetį, Lyga dalyvavo pagrindinėje spaudoje, organizavo protesto akcijas, rinko ir skelbė archyvinę medžiagą. Visa tą laiką Lyga buvo priversta veikti pogrindyje.

Šiandien, prasidėjus demokratizacijos procesui Sovietų Sąjungoje, pasikeitus politiniam ir visuomeniniam klimatui Lietuvoje, Lyga nusprendė imtis naujų veiklos formų. Ji nuo šiol



Masinis lietuvių susibūrimas Vilniuje liepos 9 d. Vingio parke. Estrada aukštai dešinėje papuošta Gedimino stulpais

LIETUVOS LAISVĖS LYGA

Lietuvos Laisvės Lyga išeina iš pogrindžio ir skelbia savo programą

veiks legaliai.

Prie Lygos narių neseniai prisijungė Lietuvių Tautinė Konsolidacija. Šis naujas susivienijimas toliau vadinsis Lietuvos Laisvės Lyga.

Lyga šiandien reikalauja iš Sovietų Sąjungos valdžios laikytis savo Konstitucijos, skelbiančios Sovietų Sąjungos suverenių respublikų sąjungą. Lygos nuomone, tokiai sąjungos idėjai realizuoti reikėtų šiuo metu veikiančioje konstitucijoje:

- a. Įteisinti Lietuvos pilietybę, akcentuoti, kad aukščiausios valdžios nariais gali būti tik Lietuvos piliečiai.
- b. Paskelbti lietuvių kalbą valstybine ir ją laikyti visų Lietuvos piliečių bendravimo kalba.

c. Garantuoti sąžinės laisvę ir realų Bažnyčios atskyrimą nuo valstybės bei galimybę Bažnyčiai aktyviai dalyvauti Lietuvos visuomeniniame gyvenime.

d. Pripažinti Lietuvai teisę turėti laisvai samdomą kariuomenę.

2. Kultūros ir švietimo sferoje:
 - a. Kurti tautinę, demokratinio pobūdžio Lietuvos mokyklą, ypatingą dėmesį skiriant Lietuvos valstybės ir kultūros istorijai visose mokymo įstaigose.
 - b. Leisti fakultatyviai dėstyti religijos pagrindus vidurinėse mokyklose.
 - c. Išsaugoti Lietuvos kultūrinį palikimą, reikalauti iš Sovietų Sąjungos valstybinio biudžeto lėšų okupaciniais metais suniokotiems paminklams atstatyti.
 - d. Atkurti Lietuvos ryšius su užsieniu, propaguoti Lietuvos kultūrą Sovietų Sąjungoje ir užsienyje.

3. Lietuvos istorijos srityje:

- a. Paskelbti slaptuosius archyvinius dokumentus.
- b. Atkurti istorinę tiesą apie 1918-19 ir apie 1939-40 metų įvykius Lietuvoje.
- c. Pasmerkti nusikalstamą stalinizmo vidaus ir užsienio politiką.

d. Masinės lietuvių piliečių represijos 1940-53 metais paskelbti nusikaltimu prieš žmoniją, reabilituoti visus dėl jų nukentėjusius, atlyginti jiems padarytus nuostolius.

e. Viešai paskelbti stalininio genocido Lietuvoje vykdytojų sąrašą ir spręsti klausimą dėl jų juridinės atsakomybės.

f. Pastatyti Vilniuje ir kitose vietose paminklus Lietuvos partizanams.

4. Ekonomikoje ir ekologijoje:

- a. Pavesti Lietuvos vykdomosios valdžios kompetencijai visas pramonės įmones.
- b. Įvesti tautinę valiutą ir jos emisiją.
- c. Apriboti darbo jėgos migravimą iš kitų sąjunginių respublikų.
- d. Organizuoti Lietuvos ekologijos ministeriją, skirti daugiau dėmesio ir lėšų gamtos apsaugai Lietuvoje, sustabdyti Ignalinos AS ir chemijos gigantų statybą

5. Žmogaus teisių srityje:

- a. Panaikinti respublikos Baudžiamojo Kodekso straipsnius, leidžiančius persekioti asmenis už jų įsitikinimus.
- b. Garantuoti žodžio, susirinkimų, demonstracijų laisvę ir panaikinti neteisėtus nutarimus, ribojančius naudojimąsi tomis laisvėmis.
- c. Panaikinti politinį vidaus pasų režimą, garantuoti laisvą piliečių migraciją į užsienį.
- d. Paleisti visus politinius kalinius.

Įgyvendinus šias sąlygas, bus sudarytos prielaidos Lietuvos suverenumui ir nepriklausomybei atstatyti. Lietuvos Laisvės Lyga akcentuoja, kad galutinis jos idealas - laisva Lietuva Europos Tautų konferencijoje. Pagrindinis Lygos ginklas - viešas, atviras žodis.

Savo veikloje Lyga vadovausis suvienytų nacijų įstatais. Suvienytų nacijų organizacijos generalinės asamblėjos rezoliucijomis dekoloniza-

cijos klausimu, Visuotinė žmogaus teisių deklaracija Helsinkio Baigiamojo akto nutarimais.

Lietuvos Laisvės Lyga nuolat apeliuos į pasaulio tautų sąžinę Lietuvos laisvės reikalu.

Lietuvos Laisvės Lyga turi savo leidinį "Vytis". Lyga nori bendradarbiauti su Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžiu, Blaivybės sąjūdžiu, su Bažnyčios teisių gynimo grupėmis ir visais žmonėmis, kuriems rūpi Lietuvos likimas. Lietuvos Laisvės Lyga sveikina Rusijos ir kitų Sovietų Sąjungos tautų demokratinį judėjimą.

Lyga skelbia laikiną tautinę tarybą: Valdas Aniliauskas (Kaunas), Algimantas Baltrušis (Vilnius), Vytautas Bogušis (Vilnius), Eugenijus Krukovskis (Vilnius), Antanas Grigas (Leipalingis), Vaclovas Ralys (Vilnius), Leonas Laurinkas (Tauragė), Edmundas Paulionis (Daugėliškis), Jonas Petkevičius (Šiauliai), Bronislovas Poškus (Kretinga), Jonas Protusevičius (Vilnius), Romualdas Ragaišis (Vilnius), Leonora Sasnauskaitė (Vilnius), Genovaitė Šakalienė (Vilnius), Mindaugas Šibonis (Kaunas), Antanas Terleckas (Vilnius), Andrius Tučkus (Vilnius), Jonas Volungevičius (Vilnius).

Lyga kreipiasi į JAV gyvenantį vieną iš Lygos steigėjų dr. Algirdą Statkevičių, prašydama jį sudaryti Lietuvos Laisvės Lygos užsienio tarybą ir atstovauti Lygą užsienyje.

Lietuvos Laisvės Lyga, Vilnius, 1988 m. liepos 3 d.



"Mūsų Pastogė" visiems laikraščio skaitytojams praneša, kad pasikeitė redakcijos telefono numeris. Nuo šiol į redakciją skambinti telefonu

790 3233

Sovietų konstitucija, tarp kitų gražių dalykų, garantuoja tautų apsisprendimo teisę ir net atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos. Iš įvykių Armėnijoje, paaiškėjo, kad klysta tie, kurie tiki šiomis sovietų konstitucijos garantijomis.

Armėnai remia jų brolių laisvo apsisprendimo teisę generaliniu streiku. Buvo užėmę Jerevano, Armėnijos sostinės, aerodromą. Atsiūsta kariuomenė ji vėl atėmė. Per muštynes žuvo vienas Armėnas ir daug sužeistų.

Dabar neaišku, ar Nagorno -

bakenbardais ir karininkas, užlaužė suakmenėjusiam iš nuostabos fotografui rankas už nugaros, ir, šokiruotų žiūrovų akivaizdoje, nutempė prie voros, kur milicijos majoras perdavė vieną sulaikyto fotografo ranką kitam milicininkui, kad pats galėtų išplėsti iš fotografo rankų fotoaparata. Paskui minėtas majoras karštingai judesiais atidarė fotoaparata, ištraukė juosta ir ją apšvietė. Tuo metu žiūrovai apsupo sulaikytąjį, jų vis daugėjo, pasigirdo moterų riksmas "Ką jūs darot?", "Gėda", "Kaip drįstat!" ir pan., žiūrovai pasisuko 180 laipsnių kampu į naują "reginį" naujoje "estradoje", skardėjo riksmas, kurtinantis švilpimas. Prasidėjo grūstis, puolė prie vaikų, virš galvų zirzė video kameros ir spragsėjo fotoaparatai. Ypač stengėsi užsieniečiai. Ką dainavo estų studentai, niekas negirdėjo, nes žiūrovai milicijos adresu skandavo "Gė-da", "At-si-pra-šyt!" ir visai vaikišką "Gė-da pelė-da", kas labai patiko vaikams: "Mes darželyje irgi taip sakome negeriams vaikams".

(Vaikai, generole, žūrėjo išpūtę akis. O šiuolaikiniai darželinukai, generole, žino, kad negalima trukdyti tėčiui, kai dėdė Gorbačiovas per televizorių kalba apie demokratizavimą.)

kodėl jį paleido?

4. Ką kompromitavo tie (dabar jau neegzistuojantys) kadrai? Apželdinimo trestą? Viešąjį maitinimą? Miliciją?

5. Ar reikalinga kariuomenė liaudies šventėse?

6. Ar tikrai žodis "Atsiprašau" - sunkiausiai milicijos ištariamas žodis?

7. (Mano šešiametės dukros klausimas) O kodėl milicininkai iš kitų dėdžių neatėmė fotoaparatus?

Suprantama, ministras negali būti vienu metu visose respublikos vietose ir visuose renginiuose. Be to, buvo sekmadienio vakaras. Toli esu ir nuo minties už viską kaltinti visą milicijos instituciją, tuo mažiau jos vadovybę. Bet majoras su bakenbardais savo pavardės nepasakė.

Su pagarba

Algirdas Plioplys, istorikas

DEMOKRATIJA NEREIKALINGA

Šių metų balandžio 28 d. Dudėnų tarybiniame ūkyje Molėtų rajone įvyko naujojo ūkio vadovo rinkimai. Apie tai, kad keisis ūkio vadovybė, žmonės žinojo jau iš anksto, tačiau apie rinkimus išgirdo tik tą pačią dieną.

Prieš visuotinį ūkio darbuotojų susirinkimą - uždaras partinis susirinkimas. Partijos rajono komiteto



Liepos 12 d. demonstracija Gedimino aikštėje, Vilniuje

Nagorno - Karabakh srityje gyventojų daugumą sudaro armėnų tautybės žmonės. Paskelbus "perestroiką" ir "glasnost", anos srities armėnų partijos komitetas nubalsavo pasiskelbti savarankišką Artsakh kraštą, atsiskirti nuo Azerbaidžano ir įsijungti į kaimyninę armėnų respubliką. Pagal sovietų konstituciją, armėnai turėtų tokią teisę. Armėnijos centrinis partijos komitetas nubalsavo už išpildymą Nagorno - Karabakh srities gyventojų noro prisijungti prie Armėnijos. Iki čia, atrodytų, viskas ejo pagal konstitucijos garantijas ir nuostatus. Pats Gorbačiovas pabrėžė dar partijos suvažiavime, kad vietiniai partijos komitetai dabar galės laisvai spręsti savo problemas.

Nežiūrint nei konstitucijos, nei Gorbačiovo pažadų Nagorno - Karabakh srities atsiskyrimas nuo Azerbaidžano neužsibaigė taip sklandžiai ir žada likti sąjungos vidaus kviurč priežastim. Maskva pabūgo išpildyti teisėtą armėnų reikalavimą, nenorėdama pykinti azerbaidžaniečių, kurių centro komitetas nubalsavo prieš tokį teritorinį pasikeitimą.

Politbiuras gerai apžiūrėjęs surado kitą konstitucijos vietą, kur sakoma, kad tarprespublikinių sienų pakeitimai gali būti padaryti tik tuo atveju, jeigu suinteresuotos pusės su tokiu pakeitimu sutinka. Kadangi Azerbaidžanas yra nusistatęs prieš Nagorno - Karabakh srities perdavimą Armėnijai, pagal konstituciją toks pakeitimas būtų nelegalus.

Karabakh pasiskelbus savarankišką, armėnai klausys Baku (Azerbaidžano sostinės) įsakymų ar Armėnijos vyriausybės. Maskva nusiuntė kariuomenę status quo išlaikymui.

Ar Gorbačiovas galų gale padarys dar vieną naują Artsakh respubliką, ar mėgins jėga numalšinti neramus armėnus - dar neaišku. Po paskelbimo, kad sienos tarp Armėnijos ir Azerbaidžano nebus pakeistos, prijungimas Nagorno - Karabakh srities prie Armėnijos būtų jo paties pažadų laužymas. Belieka galimybė jėga sutramdyti armėnų nacionalinį judėjimą arba paskelbti ginčijamą teritoriją autonomine sritimi.

Įvykiai tolumoje Armėnijoje rišasi netiesioginiai su Pabaltijo valstybių padėtimi. Mūsų šalis, pagal konstituciją, turėtų teisę pasiskelbti nepriklausoma ir išstoti iš Sov. Sąjungos. Visi gerai žino, kad praktikoje apie tai nebuvo galima nei svajoti ir, kaip rodo Armėnijos įvykiai, negali apie tai galvoti nei prie Gorbačiovo. Kiek Maskva atsižvelgs į armėnų mėginimą pasinaudoti konstitucine teise ir laisvai apsispręsti prisijungti prie Armėnijos mums parodys kiek pabaltiečiai gali turėti vilties reikalauti savo savarankiškumo.

Armėnų maištas aiškiai sako, kad tautinis jausmas nežiūrint 70 metų internacionalizmo skiepijimo yra išlikęs sovietų pavergtų tautų tarpe ir pasireiškia pasitaikius pirmai, kad ir menkutei progai.

Dr. Jonas Kunca

STALINO PAKALIKAI PRIEŠINASI PERSITVARKYMOUI

VIDAUS REIKALŲ MINISTRUI
MILICIJOS GENEROLUI -
LEITENANTUI S. LISAUSKUI

Generole,

nuoširdžiai džiaugiasi po 1988 m. birželio 14 d.

Aiškūs persitvarkymo Jūsų ministerijoje faktas. Milicija neišvaikė keliolikos religingų moterėlių, atėjusių į Gedimino aikštę pagerbti stalinizmo aukų. Ruošiasi pasveikinti Jus su tuo, tačiau šiandien dėl tokio savo entuziazmo jaučiuosi nepatogiai.

Liepos 3 d., žiūrėdamas Pabaltijo studentų dainų šventės GAUDEAMUS-X dainų dieną Vingio parke, nejučiomis tapau milicijos išprovo- "Mūsų Pastogė" Nr. 31 1988. 8. 8. pusl. 2

kuoto incidento, daugeliui žiūrovų sugadinusio šventinę nuotaiką, liudininku.

Sėdėjome trečioje eilėje nuo kareivių ir milicininkų voros, skyrusios suolus nuo stovinčių žiūrovų. Tvarka reikalinga, suprantama. Mano mažametės dukros, kartu su kitų žiūrovų vaikais praėjime tarp suolų ieškojo keturlapio dobilo, šalia vaikštinėjo fotografai ir filmuotojai, gaudydami retus kadrus. Estradoje tuo metu dainavo jungtinis Estijos studentų choras. Tik staiga prie vieno fotografo, artėjančio milicininkų voros link, šūktelėjęs "Etot!", prišoko milicijos majoro antpečius nešiojantis vyras su



Pabaltiečių dainų ir šokių šventė "Gaudeamus X" liepos 1-3 dienomis Vilniuje. Estaitės su nepriklausomos Estijos vėliavėlėmis

Kai pradėjo rasti norinčių raitotis rankoves, į konflikto vietą atėjo būrys milicininkų, vadovaujamų pulkininko, kuriam, kad ir niekuo dėtam, teko išklausti švilpimus, skandavimus "At-si-pra-šyt!" ir kitokius žiūrovų priekaištus, nes kaltininkai su antpečiais jau buvo dingę, palikę vargšą fotografą su apšviesta juosta. Pulkininkas žiūrovų, aišku, neatsiprašė, tačiau tas inteligentiškas žmogus ramia laikysena ir santūriu prašymu išsiskirstyti pasiekė savo - žiūrovai pradėjo skirstytis į savo vietas, veidu į estradą.

Tai ir viskas, generole.

Incidentas tęsėsi apie 10-15 minučių. Nulipę nuo suolų ir susėdę žiūrovai toliau aptarinėjo įvykį, tuo labiau, kad estų studentų programa dėl šio incidento nutrūko. Jiems turėjo gerai matytis.

Atrodo, tai buvo vienintelis incidentas "GAUDEAMUS-X" metu, kurio tikrai neturėjo būti, nes iki šiol liko klausimai, į kuriuos sunku rasti atsakymą:

1. Jei galima viskas, ko nedraudžia įstatymas, nuo kada draudžiama fotografuoti Vingio parke?

2. Jeigu fotografai irgi žmonės, tai ar nebuvo šiuo atveju žmogaus teisių pažeidimo? Prisiminate, 1975, Helsinkis...

3. Jeigu milicijos sulaikytas fotografas buvo Zanzibaro šnipas, tai

pirmoji sekretorė Elenora Blaževičiūtė pristatė ūkio komunistams atvežtąjį kandidatą Rimantą Šatrauską ir paprašė balsuoti už jį. Ūkio komunistai pasisakė už tuo metu lakinais direktoriaus pareigas ėjusį Marijoną Rukuižą. Visuotiniame susirinkime dauguma dudėniškių taipogi buvo pastarojo pusėje. Atvykusiems pernelyg atkakliai beperšant R. Šatrauską, iš salės pasigirdo balsai, kad dabar, persitvarkymo laikais, kolektyvas turi teisę siūlyti ir rinkti savo kandidatą. Į tai E. Blaževičiūtė ramiai atsakė:

- Gorbačiovo idėjos iki Molėtų rajono dar neatėjo ir nepageidautina, kad ateitų!

Didesnė salės dalis pakilo ir pasuko link durų. Prie jų žmonės pavijo dar viena sekretorės frazė:

- Stalino laikais aš su jumis kitaip pasišnekėčiau!

Rinkimų nebuvo. R. Šatrauskas įsakymo tvarka buvo paskirtas Dudėnų tarybinio ūkio direktoriumi.

O ką apie "rinkimus" mano patys ūkio žmonės?

Kazys Čiapas, traktorininkas: Tai buvo diktatūra, o ne rinkimai.

Juozas Bilinskas, traktorininkas: salėje mes, ūkio darbininkai, lyg ir neegzistavome.

Ignas Viškelis, lauko darbininkas: Rinkimų nebuvo, mums prievarta buvo įpirštas R. Šatrauskas.

Skaitydamas dr. J. Kuncos straipsnis "Sveikinant naują P.L.B. valdybą" ("M.P. Nr. 29), negalėjau sulaikyti šypsenos. Net, atrodo, visai kita tema rašydamas, dr. Kunca negali atsispirti pagundai paleisti keletą "strėlių" į Krašto valdybą.

Pagal įprastinį poleminį stilių, tos strėlės pridengtos po neva tai objektyvių pamokymų skraiste, kas tačiau, neapgaus nė vieno galvojančio skaitytojo. Neapgaus tuo labiau dėl to, kad panašias užuominas Krašto valdybos adresu jie skaitė jau ne viename straipsnyje abiejuose mūsų laikraščiuose.

Pirmiausiai noriu atitaisyti dr. J. Kuncos skleidžiamą neteisingą informaciją, o po to paklausti, kodėl jis taip daro?

1. Baltų Taryba niekada nenustatė Krašto valdybai darbo gairių ar politinės linijos. Baltų Taryba atstovauja visas tris pabaltiečių bendruomenes federalinėje sferoje per šių bendruomenių Krašto valdybų paskirtus atstovus. Bendras veiklos gairės Baltų Tarybai nustato šių trijų bendruomenių Krašto valdybos. Kas nori daugiau sužinoti apie Baltų Tarybos struktūrą ir jos santykius su Krašto valdybomis, gali pasiskaityti jos statutą.

2. A.L.B. Krašto valdyba niekada nepasirašė jokių sutarčių ar straipsnių priešingų lietuvių išeivijos interesams, kaip rašo dr. J. Kunca. Šis niekuo nepagrįstas šmeižtas tikrai nesuteikia garbės jo autoriui ir propaguotojui.

3. Dabartinė Krašto valdyba palaiško nuolatinį ryšį su Apylinkių valdybomis, jas informuoja apie savo veiklą ir svarbesniais klausimais atsiklausia jų nuomonės. Per šią Krašto valdybos kadenciją buvo sušaukti net du suvažiavimai, kuriuose Apylinkių ir Seniūnijų atstovai galėjo iškelti jiems rūpimus klausimus, duoti įnašą tolimesnei veiklai.

Apylinkių valdybos, su viena išimti-

mi, taip pat informuoja Krašto valdybą apie savo veiklą.

Išimtis yra Melbourne Apylinkė, kurios vice-pirmininkas niekada Krašto valdybai nepraneša nei kam, nei apie ką jis rašo savo laiškuose Australijos politikams (čia reikia pažymėti, kad mūsų bendruomenės atstovavimas federalinėje arenoje yra Krašto valdybos, ne Apylinkių kompetencijoje).

Ne vienas mūsų spaudą sekantis skaitytojas, tur būt, pagalvoja, koks tokio Krašto valdybos "apšaudymo" tikslas. Nesileidžiant į psichologinę analizę, šių puolimų motyvavimas gana aiškiai pasirodo tame pačiame Dr. J. Kuncos straipsnyje. Ten, tarp kitko, propaguojamos sekančios dvi mintys:

(a) Mūsų bendruomenėje yra mažai tinkamai pasiruošusių asmenų, iš kurių būtų galima sudaryti vertai mus atstovaujančią Krašto valdybą.

(b) nebūtinai visi Krašto valdybos nariai turi gyventi tame pačiame mieste – sekime naujai išrinktos P.L.B. valdybos pavyzdžiu (P.L.B. valdybą sudaro veikėjai iš Kanados, J.A.V. ir Venesuelos).

Kadangi, pagal tradiciją, sekanti Krašto valdyba turėtų būti Sydnejuje, į ją negalėtų įeiti, kad ir labai "tinkami" Melbourne veikėjai. Tas užkirstų kelią į valdžią ir aukščiau minėto straipsnio autoriui – todėl ir raginimas sekti P.L.B. pavyzdžiu! Gaila tik, kad ta priešrinkiminė propaganda negali apseiti be neteisingų užuominų dabartinei Krašto valdybai, kurios nariai aiškiai pareiškė, kad jie nebus kandidatais į sekančią Krašto valdybą. Taigi, tie visi Dr. J. Kuncos išpuoliai, visa dezinformacija apie Krašto valdybos veiklą, yra visiškai beprasminga ir suteikia džiaugsmo tikrai mūsų tautos priešams. Ar ne laikas būtų mūsų bendruomenės gerovę pastatyti aukščiau už asmenines ambicijas?

J. Rubas

LIETUVOS RAŠYTOJAI KELIA LIETUVAI SVARBIUS REIKALUS

(Vilnius, liepos 7. LIC) Lietuvių Informacijos Centras, remdamasis žiniomis iš Lietuvos praneša, kad birželio 27 d. įvyko neįprastas atviras partinis susirinkimas Lietuvos rašytojų sąjungoje.

Jame, greta kitų svarbiausių Lietuvos reikalų, buvo svarstomas ir sąžinės kalinio Gintauto Iešmanto reikalas. Susirinkimo dalyviai – rašytojai, Lietuvių Informacijos Centro žiniomis, iki vieno pritarė siūlymui viešai peržiūrėti Gintauto Iešmanto bylą. Tas klausimas buvo iškeltas ir per birželio 24 d. demonstraciją, kai rašytojas Vytautas Petkevičius, kalbėdamas apie įkalintą poetą ir žurnalistą, buvusį komunistų partijos narį Iešmantą, reiškė nuomonę, kad reikėtų peržiūrėti jo bylą ir pagalvoti apie jo reabilitavimą. Iešmantas atlieka 11 metų bausmę už dalyvavimą pogrindinėje spaudoje. Jis po lagerio bausmės yra nutremtas Komi autonominėje respublikoje, kur susirgo džiova.

Bendramintis ir likimo draugas Povilas Pečeliūnas, asmeniškai dalyvavęs birželio 27 d. Vilniuje Rašytojų sąjungos namuose vykusiame atviraime susirinkime, telefoninio interviu metu pabrėžė, kad Iešmantas buvo vienas iš pirmųjų Lietuvoje viešumo ir socialistinės demokratijos pradininkų, tačiau jis iki šiol laikomas pavojingu valstybei nusikaltėliu.

Gintautas Iešmantas giliai ir iš

marksizmo pozicijų kovojo už demokratiją tuo metu, kai kiti snaudė, drebėjo, tylėjo. Jis rašė poeziją ir straipsnius neoficialioje spaudoje todėl, kad kitos išeities tuo metu nebuvo, teigė Pečeliūnas Lietuvių Informacijos Centrai.

Šiam susirinkimui, kuriame dalyvavo dauguma sąjungos narių, pirmininkavo rašytojas Vytautas Petkevičius. Tarp kalbėjusių buvo Bubnys, Daunys, Kašauskas, Lankauskas, Justinas Marcinkevičius, Maldonis, Šaltenis ir Zalatorius.

LIC pasiekusiomis žiniomis, per susirinkimą buvo kalbėta atvirai ir principingai, keltas nacionalinis klausimas, stipriais pavyzdžiais pasmerktas stalinizmas, jo rėmėjai, tie kurie stabdo pastangas iki galo stalinizmą demaskuoti. Buvo iškelti net tokie iki šiol nutylimi klausimai, kaip Rėnų miškelio žudynės. Kaip žinia, vokiečiams užpuolus, 1941 m. birželio 24-25 d.d., besitraukiantys raudonarmiečiai Rėnų miškelyje brutaliai nukankino 73 Telšių kalėjimo kalinius.

Pasiūlyta kitoje šviesoje peržiūrėti Romo Kalantos ir kitų lietuvių patriotų susideginimus. Rašytojai taip pat reikė pritarimą "Literatūroje ir Mene" birželio 11 d. laidoje pasirodžiusiam Romo Gudaičio straipsniui "Mes iš... peršautų dainų krašto." Pasak Pečeliūno, šis straipsnis labai nepatiko konservatoriams. Jį puolęs ir pirmasis sekretorius Songaila.



Liepos 12 d. demonstracija prie Vilniaus Katedros. Prie centrinio įėjimo plėvėsuoja lietuviškos trispalvės.

Šiame rašytojų susirinkime kilo kalba apie pokario partizanines kovas Lietuvoje. Buvo kritikuojamas oficialioje spaudoje tebevertojamas "liaudies gynėjų" terminas. Rašytojai teigė, kad liaudis tuos gynėjus paniekinamai vadina "stribais". Susirinkimo metu buvo paklausta, ar teisinga stribus vadinti liaudies gynėjais, jeigu liaudis juos vadina stribais, skrebais ir dar kitaip. Iškeltas klausimas, kodėl partizanai traktuojami kaip banditai, klausia ar ne keista, kad nors lietuvių tautoje niekada nebuvo vykdomi pogromai, pasak sovietinės propagandos, atsirado 100.000 "banditų".

Rašytojų susirinkimo metu buvo pareikštas nepasitikėjimas Lietuvos komunistų partijos antruoju sekretoriumi Nikolajum Mitkinu, taip pat propagandos ir agitacijos skyriaus vedėju Česlovu Šlyžiumi. Stipriai pasisakyta prieš cenzūrą Lietuvos spaudoje, joje skelbiamą tendencingą informaciją. Rašytojai kritikavo "Tiesos" redaktorių Albertą Laurinčiuką, klausė kodėl taip miglotai buvo

parašyta apie birželio 24 d. susitikimą su Lietuvos delegatais į partinę konferenciją. Kaip žinia, birželio mėn. 29 d. šiuo klausimu buvo suruošta demonstracija prie ELTOS pastato Vilniuje.

Rašytojų sąjungos susirinkime dalyvavo Justas Paleckis, centro komiteto kultūros skyriaus vedėjas. Esama žinių, kad jam bei kitiems, stipriai besišimantiems persitvarkymo, sunku dirbti centro komitete dėl iš konservatyviųjų Lietuvos komunistų partijos sluoksnių daromo spaudimo.

Lietuvių Informacijos Centro žiniomis, per atvirą partinį susirinkimą buvo priimta keturių punktų rezoliucija, kuria Rašytojų sąjunga reiškia pritarimą Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžiui, pareiškia nepasitikėjimą jau minėtais partijos veikėjais – Mitkinu, Šlyžiumi, reiškia nuomonę, kad Lietuvos inteligentija jaučia neturinti balso XIX partinėje konferencijoje, nes delegatai nebuvo išrinkti, o parinkti. Ir, kaip jau minėta, siūlo viešai peržiūrėti Gintauto Iešmanto bylą.

(LIC)

"Aušrininko dr. Jono Šliūpo Archyvą"

P r a n e š i m a s

Inž. Jonas Mačiūnas, Murmonų Geneologijos Bibliotekoje, Salt Lake City, U.S.A. surado ir padaręs kopijas prisiuntė keleivių sąrašą laivu "Polynesia", kuris iš Hamburgo atplaukė į New Yorką, 1884 m. birželio 14 d. Tuo laivu tą dieną į Ameriką atvyko Jonas Šliūpas.

Inž. Vytautas Šliūpas gegužės mėnesį skaitė dvi paskaitas tema: "Mano tėvas – Aušrininkas ir Tautos kovotojas dr. Jonas Šliūpas". Jo kalbos klausėsi virš 200 lietuvių St. Peterburge, ir apie 100 Balzeko Kultūros Muziejuje, Čikagoje.

Lietuviai, norintieji praturtinti "Aušrininko dr. Jono Šliūpo Archyvą" savo istorinės vertės įnašais ir dovanomis prašomi rašyti: inž. Vyt. Šliūpai, P. O. Box 613300, So. Lake Tahoe. CA. 95761-3300. U.S.A.

PALEISTAS KUN. A. SVARINSKAS GYDYSIS VOKIETIJOJE

Liepos 22 d. žinomas Lietuvos rezistentas Povilas Pečeliūnas telefonu perdavė Pabaltiečių Tarybos biuro vedėjui A. Klimaičiui žinią, jog buvo susitikęs su kė tik iš Sibiro lagerio grįžusiu kunigu Alfonsu Svarinsku Gudrėnų kaime, netoli Ukmergės.

Pečeliūną palydėjo Nijolė Sadūnaitė ir Jadvyga Bieliauskienė.

Pagal Pečeliūną, "kunigas Svarinskas gavo leidimą išvykti į Vak.

Savo privatų knygyną Archyvui perleido Čikagiškė istorikė Dr. Vanda Sruogienė, paaukojusi virš 200 knygų. Virš 150 knygų aukojo Povilas ir Aldona Aleknos iš Seminole, U.S.A.

Sesuo Perpetua, šv. Kazimiero vienuolyno Čikagoje bibliotekininkė, Archyvui atidavė pilną, išrašą, 1910-15 m. dr. Jono Šliūpo redaguoto žurnalo "Laisvoji Mintis" komplektą.

Iš A. Mauragio Australijoje, gauta dr. Jono Šliūpo lazda, kuria jis pasiramsčiuodavo iki pat savo mirties Berlyne 1944 metais. Vėliau šią lazda, iki savo 99 metų amžiaus sukaktuvių, Australijoje vartojo A. Mauragio mamytė E. Mauragienė. A. Mauragis Archyvui taipgi prisiuntė 23 istorinės vertės knygas, kurias jis 1944 metais pasiskolino iš dr. J. Šliūpo asmeniškos bibliotekos Palangoje.



Vokietiją gydytis".

Šiuo metu dar nežinia kiek laiko kun. Svarinskas dar bus Lietuvoje.

(ELTA)

"Mūsų Pastogė" Nr. 31 1988. 8. 8. pusl. 3

Jaunimo kongresą prisimenant

Perelais metais gyvenome Jaunimo Kongreso nuotakomis. Jaunimas išmonigai telkė lėšas, senimas nesigalėdamas dėjo dolerius ant jaunimo aukuro. Norėjome, kad kongresas bent materialiai nebūtų skurdus. Visų lūkesčiai išsipildė su kaupu. Kongresas praėjo su didžiausiu pasisekimu. Galėjome pasidžiaugti gera jaunimo organizacija, o ir finansinių išteklių atrodo nepribrūko.

Viskas nueina į praeitį ir dažnai į užmarštį. Daug buvo apie kongresą rašyta mūsų ir užjūrio išsivieškoje spaudoje. Nesigalėta pagyrimų jaunimo vadovams ir kongreso dalyviams. Praėjo jau daugiau, kaip pusmetis ir vis laukiam ir nesulaukiam Kongreso Rengimo Komiteto (ar kaip jį bevardintumėm) viešos finansinės atskaitomybės. Kai visuomenė finansiniai remia kurį nors užsimojimą, ji tikisi, kad paramą gavusieji teiks viešai pranešti, kaip surinktos lėšos buvo

Tesinys.

Ryški laicistinė kryptis, pasaulinės ir bažnytinės valdžios išsiskyrimas su smūgiu feodaliai santvarkai išryškėja XVIII šimtmečiu su šviečiamuoju laikotarpiu ir Prancūzų revoliucija. Diderot (1713-84), Rousseau (1712-78), Voltaire (1694-1778), Montesquieu (1689-1775) – tai daugiausiai žinomos to laikotarpio prancūzų pavardės. Jų buvo iškeltas žmogus individas, kuris esmėje yra geras. Valstybės gyvenimas bei žmonių sambūvis pagrįstas kooperavimu ir lygybe. Rousseau su savo socialinio kontrakto fikcija siūlė žmonėms grįžti į primityviojo, žmogaus būvio gamtoje bei gyvenimo sąlygas. Nuosavybė tai žmonių nelygybės priežastis. Vaisiai yra visų, o žemė niekieno.

To laikotarpio mąstytojai ir prancūzų revoliucija sukrėtė per šimtmečius nusistovėjusius institucijų pagrindus. Ir taip nubluko įsisenėjusios sampratos: išimtina žemėje dvasiškios padėtis, monarcho bei šiaip valdžios dieviškoji kilmė, žmonių luominis pasiskirstymas dangaus valia. Prancūzijoje piliečiams nuskambėjo teisingumo, lygybės, brolybės šūkis.

Susikūrusios Amerikos valstijų federacijos 1789 m. įsigaliojusioji konstitucija deklaravo valdžią esant iš žmonių ir dėl žmonių. Tai jau esminis lūžis su viduramžių valdžios samprata. Naujųjų laikų demokratijose beveik visur valdžios galia padalinta pagal Montesquieu į įstatymų leidžiamąją, vykdomąją ir teisimo. Su prancūzų revoliucija įsigalėjo valstybės piliečio ir tautinės valstybės sąvokos. Anksčiau buvo pavaldinio samprata.

Prancūzų šviečiamąjo laikotarpio mąstytojai yra turėję įtakos marksistinės pasaulėžiūros atsiradimui. Pirmoje eilėje tai Rousseau su savo politiniais traktatais ir primityviojo gamtos žmogaus idealistine bendros nuosavybės ir lygybės bendruomene. Ir taip marksistinėje doktrinoje valstybė yra piktybinė institucija, nes yra kilusi iš žmonių klasinės struktūros kaip valdančiųjų priemonė silpniesiems pavergti ir išnaudoti. Todėl valstybė revoliucijos keliu sugriautina, o po to, pasiekus komunistinės stadijos, liaudis bei apskritai komunistinis žmogus ima tvarkytis, sukūrus naują bendruomeninio pobūdžio administracinį sambūrį. Tik tada ir tebus tikra demokratija (F. Engelss, Anti-Dirings, Riga, 1978, p. 277-8). Rusiškojo komunizmo teoretikai socialistinei stadijai ypač pabrėžia valstybės reikšmę ir valstybės silp-

Skaitytųjų pasisakymai

sunaudotos. Ir ne todėl, kad būtų įtarimo nesąžiningumu, bet siekiant abiejų generacijų nuosirdaus bendradarbiavimo ir abipusio respekto.

Viename užjūrio laikraštyje trumpai drūtai paskelbta, kad Jaunimo Kongresas turėjo tūkstančius dolerių "pelno" iš tiesų, jeigu to "pelno" būtų tiek ar kiek mažiau, tai ką rengėjai žada su šiuo "pelnu" daryti? Iš tiesų tokie pinigai yra visuomenės sudėtos lėšos ir jų perteklius galėtų savo keliu būti sunaudotas geram tikslui. Šių metų gale Adelaidėje įvyks Pasaulio Lietuvių sporto žaidynės. Rengėjai suka galvas koku būdu sutelkti šiam sąskrydžiui lėšų? Šiuo metu esą sutelkta vos pusė reikalingos sumos, o laiko liko vos penki mėnesiai. Kyla klausimas, ar iš Jaunimo Kongreso pajamų likučio nebūtų galima bent dalį pervesti sportuojančiam jaunimui? Juk ir jis yra lietuvių jaunimas. Kitas Jaunimo Kongresas įvyks tik už

šešių metų, o sporto žaidynės čia pat. Jaunimas savo kongresui pereitais metais iš pensininkiškos lietuvių visuomenės didžiumą grietinėlės nugriebė. Sportininkams ne kas beliko. Lėšos jiems plaukia gana sunkiai. Kongreso rengėjai džiaugėsi mūsų bendruomenės dosnumu. Kviečiame Jaunimo Kongreso rengėjus atsilyginti tuo pačiu.

Gal šie mano samprotavimai nėra pagrįsti, bet tai galėjo atsitikti nesulaukiant autentiško apyskaitinio pranešimo. Tikriausiai tokia apyskaita yra ir ją netrukus pamatysime spaudoje. O jei padariau klaidingas išvadas, nuosirdžiai atsiprašau.

Špokas.

Jiems priklauso pagarba

Pastaruoju laiku spaudoje vis daugiau pasigirsta balsų suprantančių ir

VALDŽIOS KILMĖ

nėjimą numato tik palaipsni: "Svarbiausia socialinė sąlyga valstybei nykti – klasių ir klasinio susiskirstymo pėdsakų išnykimas. Neklasinėje visuomenėje žmonės palaipsniui įpras laikytis bendro gyvenimo taisyklių bei valstybinės prievartos. Teisę pakeis komunistinės moralės normos ir komunistiniai papročiai" (Red. kol., Mokslinis komunizmas, Vilnius, 1973, p. 324). Religija ir marksistinius – materialistinius pasaulėžiūros rėmus, žinoma, neįtelpa idealogiškai. Svarbiausia tai dėl politinių priežasčių. Ji mat, ypač krikščionybė, žadėdama geresnį gyvenimą labiausiai varganiems danguje, trukdanti proletariato sluoksnio sąmonėjimą bei ryžtą kovai. Ta prasme ji esanti opiumas liaudžiai.

Valstybę bei valstybinę valdžios galią, kaip socialinio gyvenimo blogybę smerkė anarchistai, jos vietoje iškeldami koegzistencinę, kooperatyvinę bendruomenę. Ir jų samprotavimo šaknys kildintinos iš šviečiamąjo laikotarpio idealizmo. Pagrindinis dėmesys individui. Anarchistams valdžia tai individų sugyvenimo vairavimas, tačiau labai apibrėžtai, paliekant didžiulę laisvę individui ir individų natūraliam kooperavimui. Rusas M. Bakunin (1814-76), vienas iš anarchizmo teoretikų bei veikėjų, savo laiku apibūdino valstybę kaip cinišką, neigiamą žmonijos apraišką. "Ji griauina visų žmonių žemėje solidarų subūvimą ir teapjungia kai kuriuos jų su tikslu įveikti, nugalėti, pavergti bei sunaikinti kitus... Ir kadangi nepripažįsta teisės už savo ribų, tai visai logiškai pasisavina galią traktuoti žiauriai nežmoniškais priemonėmis visas kitas tautybes, kurias pagal savo užgaidas gali užgrobti, pavergti ar išnaikinti" (cit. iš G. P. Maximoff, The Political Philosophy of Bakunin, Glencoe III., 1953, p. 138). Bakuninas, atrodo, kalba kaip to meto būdingas Rusijos carinio absoliutizmo ir imperializmo kritikas.

Prancūzijoje XIX š. pabaigoje kilusi socialistinė sindikalizmo idėja valdžią bei valstybinę instituciją (kaip marksistai ir anarchistai) sutapatina su valdančiojo sluoksnio valia. Valstybė yra įrankis valdančiųjų padėčiai, privilegijoms ir medžiaginiam gėrbiui išlaikyti, išnaudojant silpniesiuosius – valstiečius ir darbininkus. Sindikalizmo kūriny – darbininkų unijos, o su tuo ir streikai bei sabotavimas. Sindikalizmo žymiausias teoretikas buvo prancūzas G. Sorel (1847-1922).

Angluose išsikristalizavę darbiečiai

valdžios galią kildina iš valstybinės bendruomenės daugumos valios. Tai yra liberalinės demokratijos apraiška, siekianti evoliucijos keliu darbininkijos, žemės nuomininkų bei apkritai silpniesiojo sluoksnio padėties ir reikšmės pagerinimo. Jie sietini su Fabianizmo (Fabian) organizacija, įsikūrusia 1884 m. Pavadinimas kilo iš romėnų generolo Fabius vardo, kuris vilkino stojimą į atvirą kovą su Hanibalu, tikėdamasis jį susilpninti nuolatiniu varginimu. Anglus yra pasekę ir Australijos darbiečiai.

Marksizmas bei jo doktrinos iššaukė krikščionybės institucijas pasisakyti dėl valdžios bei valstybės uždavinių žmonių sambūvio reikalu. Svarbiausia iššūkį turėjo marksizmo pasaulėžiūros materialistinė koncepcija. Pirmasis ir stipriausias balsas pasigirdo iš vokiečio vyskupo W. E. Ketteler (1811-1877) su jo 1864 m. veikalu "Die Arbeiterfrage und das Christentum" (Darbininkų klausimas ir krikščionybė). Sekė popiežiaus Leono XIII (1878-1903) pasisakymai apie valdžios kilmę ir esmę, apie santykius tarp valstybės ir bažnytinės institucijos, apie krikščioniškąją demokratiją. Pripažįstama pasaulietinės valdžios sekuliarizacija, nors pabrėžiama, kad Dievas yra valdžios teisėto autoriteto šaltinis. 1891 m. pasirodo specialiai darbininkų klausimu enciklika "Rerum novarum". Iš jos gana aišku, kad valstybė laikytina, kaip visų lygiateisių bendruomenės narių institucija, kur prieš įstatymus visi yra lygūs, kur valdžia turi būti silpniesniųjų gynėja. Encikloje labai teigiamai priimamas unijų reikalas, nes "tapti šios rūšies sąjungų nariais yra natūrali žmogaus teisė; jei draudžiama žmonėms jungtis į tokius sambūrius, tai prieštaraujama savo pačios (valstybės) egzistavimo principui". Matome, kad valstybė laikoma taip pat tik žmonių sukurta institucija, nors ir svarbesnio rango kaip kitos valstybėje veikiančios organizacijos. Tokiai nuomonei, aišku, labai rimta atrama ir scholastikos mąstytojas Naujajame testamente. Kristus gi sako: "Atiduokite tad, kas ciecoriaus ciesoriui, o kas Dievo – Dievui" (Mt. 22,21). Tegu tie žodžiai ir sakyti fariziejų klastos išvengti, tačiau nežiūrint to, čia aiškus žemiškos valdžios atskyrimas nuo dieviškosios, taigi ir nuo bažnytinės. Tačiau tokios išvalgos pasiekti bei ją pripažinti valdovams, feodalams ir dvasiškiškai reikėjo šimtmečių. Leono XIII mintys bei pažiūros buvo toliau plėtotos Pijaus XI 1931 m. encikloje,

vertinančių Šaulių organizaciją ir jos narių atliktus drąsius darbus.

Tiesiog kelia ir visai nesuprantama, kada atsiranda tokių, net lietuvių tarpe, kurie šaulius ignoruoja, šaulius gynusius jų pačių reikalus, aukojant savo laiką, pinigus, o dažnai ir gyvybę... Lietuviai, kurie save laiko išmintingais, patriotais iš tiesų būdami tik ribotais auksaburniais.

Perskaitęs "Mūsų Pastogės" 27 numeryje atspausdintą Beržo straipsnį, prisiminiau poetės Laimos Palaimos eilėraštį "Stokite į šaulių gretas", taip glaustai ir taip aiškiai nusakantį Šaulių organizacijos reikalingumą ir reikšmę lietuvių tautai. Reiškiu pagarbą.

Sakalas

Stokit į Šaulių gretas!!!!...

Raktai gina jūsų turta,
Kai išeinat iš namų.
O kas gins Lietuvos sienas,
Jei nebus šaulių?!

A. Zubras

skirtoje "Rerum Novarum" 40 metų sukakčiai. Po II-jo Pasaulinio karo Jonas XXIII 1961 m. encikloje kėlė visos žmonijos gerbūvio išlyginimą, paryškindamas ūkiškai pažangiųjų kraštų paramą silpniesiems bei atsiliakusiems kraštams. Tai vietoj kapitalizmo garbinamų laisvos konkurencijos ir ūkinio lenktyniavimo pažangą žadančių principų. Jonas Povilas II yra taip pat išėjęs su enciklika vargingųjų reikalu. Daugelis pietinės Amerikos aukštų dvasiškių yra pasisakę už krikščioniškąjį socializmą, kai kurie jų apšaukti net revoliucionieriais. Praeito šimtmečio viduryje Anglijoje krikščioniškąjį socializmą žodžiu ir raštais rėmė anglikonų dvasiškių – C. Kingsley (1819-75) ir M. Ludlow (1821-1911). Pasisakę prieš kapitalizmą ir monopolijas, prieš anglikonų bažnyčios abuojaumą, siūlė darbininkams organizuotai ginti savo išnaudojamąją padėtį. To nusiėikimo dvasiškiškai įsijungę į Fabian organizaciją ir darbiečius.

Ir taip marksistinio socializmo iššūkio dėka, dėl pasaulėžiūros motyvų prieš jį, visuose Europos kontinento katalikų ar didelės dalies (pav. Vokietija) katalikų gyvenamuose kraštuose susikūrė krikščionių demokratų partijos. Vadintasi įvairiai: katalikų socialistų, krikščionių socialistų, krikščionių demokratų, populiarių, centro partijos (Vokietijoje) vardais. Po karo federalinės Vokietijos respublikos krikščionių demokratų partija remiasi katalikais ir protestantais. Ten dabartiniu metu toji partija viena iš stipriųjų ir rungtyniauja su socialdemokratais. Krikščionių demokratų negalima vadinti socialistinėmis partijomis, tačiau savo programose jos yra įrašiusios žmonių lygybės, didesnio ūkinio teisingumo siekius. Taigi yra patalkinusios kai kuriuose kraštuose pasiekti išlyginto gerbūvio visuomeninę sistemą (Welfare State). Aplaiai jos yra dešiniojo sparno politiniai sambūriai.

Tarp 1954-57 m. Australijoje įvyko darbiečių skilimas, ir susikūrė atšaka, pasivadinus "Democratic Labor Party". Buvo tai savo rūšies krikščionių demokratų užuomazga. Ją ypač rėmė B. A. Santamario vadovaujama katalikų akcijos organizacija – "Move-nem". Jei čia būtų proporcingai rinkimų sistema, tai darbiečių atšaka būtų išaugusi į svarbią politinę partiją. Sunaikino ją ir neturėjimas geros vadovybės.

Pabaiga sekančiame "M. P." numeryje.

Sekmadienį, liepos 31 d. turėjome ypač malonią kultūrinę prošvaistę – "Svajonių Aidų" koncertą. Virš du su puse šimto sidnejiškių ir svečių žavėjomes Virginijos Bruožytės tikru tour-de-force. Nuo jos pirmojo pasirodymo Sydnejaus scenoje, ruošiantis Jaunimo Kongresui, Virginija iškilo į tikrai aukšto profesinio lygio dainininkę. Lakštingalos skaidrumo balsas kartais priminė jaunutę June Bronhill, sceninis gyvastingumas ir šiluma tryško gyvenimo džiaugsmu.

Grupė aplankius gastrolėmis Canberra, Sydney, Geelongą ir Melbourną išvažiuoja į užjūrius. Pasirodys visur kur tik daugiau gyvenama lietuvių. Apvažiuos JAV, Kanadą, dalį Pietų Amerikos valstybių, lankysis Europoje.

Grupės tikslas – įvykdyti jaunimo nutarimą – gyventi ir būti lietuvių bendruomenės dalimi.

"Svajonių Aidai" pradėjo Sydnejaus koncertą su pyne modernių, neseniai sukurtų lietuviškų dainų. Ypač žavė-



Iš kairės: Zita Prašmutaitė, Virginija Bruožytė, Tomas Zdanius ir Arūnas Bruožis. Nuotrauka A. Lipšio

Šis koncertas tai "Svajonių Aidų" gastrolių pradžia. Tai jaunimo muzikinė grupė finansuojama Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos. Grupė, kurios širdis yra Virginija Bruožytė, jai pritarant daina ir pianinu Zitai Prašmutaitei, daina ir gitara Arūnui Bruožiui ir būgnais Tomui Zdaniui.

Virginijos brolis Arūnas irgi pasirodė, kaip dainos ir muzikos puikus atlikėjas. Nepamiršim ilgai jo puikų liaudies ir kaimo dainų, jo labai gražių duetų su Virginija.

Zita Prašmutaitė jau gerai žinoma aukšto lygio dainavimu ir pianino technika. Labai džiugu matyti ją "Svajonių Aidų" grupės sąstata.

Jauniausias ir pradėjęs pirmus scenos žingsnius Tomas Zdanius. Šiame koncerte jis ribojosi muzikiniu pritarimu būgnais ir originaliu žodiniu įvadu. Norėtusi išgirsti ir jį įsijungiant su daina.

Koncerto programos sudėtis ir eiga jaunųjų Bruožių rankose. Gėrėjomes puikų dainų derėjimu, sklandžia elga, profesiniu tempu. "Svajonių Aidų" grupei vadovauja Zita Prašmutaitė.

Programos žavesiui didelės įtakos turėjo ir apranga – koncertinės sukniš, tautiniai rūbai, kurie yra Dalios Antanaitienės priežiūroje.

jo Virginijos ir Arūno duetas dainuojant "Vaivorykstė". Po to sekė liaudies ir kaimo dainos.

Mane, tokių dainų mėgėją, Virginijos solo, jos duetas su Arūnu ir trio prisidedant Zitai – tikrai paliko laimingu. Su šypsena dar vis prisimenu duetą Virginijos ir Arūno "Žemaitiškas pasirokavimas".

Po pertraukos buvo atliekamos dainos, kurios išryškino Virginijos Bruožytės dainavimo puikumą, ir balso skalės turtingumą, tarmės aiškumą, skaidrus lyriškumas tikrai užkerėjo. Dainų ciklas "Metų Laikai" buvo žavus. Prancūziškas, klasikinis "Plaisi d' Amoure" Virginijos labai gerai sudainuotas.

Tarp eilės šių gražių dainų su džiaugsmu girdėjome duetu Virginijos ir Arūno atliktą prelato P. Butkaus melodiją "Kaip obelis mamyt palinkus".

Koncertas baigėsi audringais plojimais, Virginijai Bruožytei dar atlikus porą dainų su grupės akompanimentu. Patyrėme dvasiniai pakilimą kultūrinę popietę. Koncerto organizaciją pranešimus ir priežiūrą puikiai atliko Ričardas Červinas, padedamas Sydnejaus jaunimo.

V. Š.



LSS SKAUCIŲ SĖSERIJA

LSS VII-jai Tautinei Stovyklai atveriant vartus, širdingai kviečiame ir mes Jus – pastovyklaut kartu, ar nors pasisvečiuoti, aplankyti. Septyni palapinių "miestai" seks pasaką "Mano Lietuvos" – tų, kurios ją gyvą tebenešioja širdyje, kaip ir tų, kurioms ji gyva yra tikrai girdėtojų pasakoj tėvų. Reikės tik paklausty!

Uždegsim žiburį prie vartų, kad kelias būtų neklaidus! Ašotį gėrimo atnešim ir sesės rankšluostį nuaustą, kad nebūtų abejonių ar laukiamas-laukiama esi! O vakare, laužų liepsnoms į dangų kylant, kada kalvų viršūnėmis aidės nuskriejanti daina, sugrįš nejučiomis širdy gyvi tebeesą prisiminimai ir ta kelionė bus verta, labai verta...

Svečių dienose – rugpjūčio 20-21 d.d. – atšvėsime savo 70-ties metų veiklos ir gyvavimo sukaktį – džiaugsmu smagu dalintis! Ar būsite Jūs drauge su mumis? Laukiame!

v.s.t.n. Stefa Gedgaudienė – vyriausia Skautininkė

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Lietuvos komunistų partijos CK sekretorius A. Brazauskas paaiškino "Tiesos" korespondentui apie Ignalinos atominės jėgainės tolesnės statybos sustabdymą.

Atsižvelgiant į tai, kad Drūkšių ežero biologinis režimas ir viso regiono sanitarinė ir higieninė aplinka nėra pajėgios užtikrinti 6 milijonų pajėgumo atominės jėgainės normalų darbą, Lietuvos vyriausybės prašymu, Maskva sutiko sumažinti jėgainės galingumą, atsisakant statyti ketvirtą bloką. Tačiau, trečias blokas buvo toliau statomas, nors projektas nebuvo galutinai paruoštas ir Drūkšių ežero vandens panaudojimo vėsinimui klausimas nebuvo galutinai išspręstas.

Lietuvos vyriausybė, matydama, kad respublikos ir centrinių žinybų interesai gerokai skiriasi, paprašė Sov. Sąjungos vyriausybę Ignalinos jėgainės trečiojo bloko statybą sustabdyti. Atsakymas ligšiol negautas.

Birželio 30 dieną Lazdijuose atidarytas sienos perėjimo punktas. Dabar iš Lietuvos kelias į Lenkiją sutrumpėjo keliais šimtais kilometrų – autoturistams bei sunkvežimiams su kroviniais nereiks važiuoti, kaip lig šiol, per Baltarusiją. Prie sienos perėjimo punkto įsteigta muitinė. Lieka klausimas, ar tolimesnių kraštų turistams bus leidžiama tuo perėjimo punktu naudotis.

Liepos pirmąją lėktuvu iš Maskvos į Kauną atskridę keleiviai tapo pirmųjų reguliarių skridimų į naująjį Kauno aerouostą, pastatytą šalia Karmėlavos, liudininkais. Per metus aerouostas aptarnaus 80 tūkstančių keleivių, bus pervežama 800 tonų krovinių. Iš čia kylantys lėktuvai per parą skris net 13 skridimų.

Vakarų Berlyne įvyko literatūros kolokviumas. Jame dalyvavo mūsų poetai Sigitas Geda ir Antanas Gailius.

"Žygis į Kernavę" – taip savo renginį pavadino vilniečių ansamblis "Rondo" ir "Livi" iš Liepojos. Jo tikslas – lėšomis prisidėti prie mūsų senosios sostinės – Kernavės – atkūrimo. Ansambliui su koncertais apkeliovo didžiąją Lietuvos dalį. Jie taip pat koncertavo Kauno "Žalgirio" ir Vilniaus "Dinamo" stadionuose. Baigiamasis koncertas įvyko birželio 24 d. Kernavėje.

Respublikos vyriausybės kvietimu Lietuvoje viešėjo Italijos firmos "Ekofuel" delegacija. Lietuvos Ministrų Tarybos pirmininkas V. Sakalauskas priėmė šios firmos prezidentą M. Količį, taip pat koncerno "Eni" Maskvos atstovybės vadovą M. Realį. Pokalbyje buvo aptarti bendros sovietų italų įmonės, kuri gamintų komponentus ekologiškai švaram benzinui gauti, steigimo ir statybos respublikoje klausimai.

Liepos 12 d. Kretingos ligoninėje mirė A.A. kun. Jonas Vičiulis, Plikų, Klaipėdos krašte, klebonas. Velionis buvo gimęs 1915 m. kovo 8 d. Kunigu išventintas Kaune 1946 m. Dirbo įvairiose Telšių vyskupijos parapijose, nuo 1971 metų buvo klebonas Plikuose. Palaidotas savo gimtinėje Grūšlaukėje, Salantų valsčiuje, Kretingos apskrityje.

Tai jau trečiasis Telšių vyskupijoje šiomet miręs kunigas.

TRUMPAI IŠ VISUR

Afganų laisvės kovotojai raketomis apšaudė Jalalabado miestą, padarydami daug nuostolių.

Burhanuddin Rabbani, vienas iš afganų rezistencijos vadų, ragina nepulti sovietų igulų, joms traukiantis iš Afganistano. Jo nuomone, sovietai gali užvilkti pasitraukimą, jei jaus, kad pasiliekančios afganų komunistinės vyriausybės igulos neatlaikys sukilėlių spaudimo.

Iranas pažadėjo nepulti neutralių valstybių laivų Persų įlankoje, kol tęsiasi taikos derybos tarp Irano ir Irako. Tarp abiejų šalių dar tęsiasi kovos, nesusitarant dėl paliaubų derybų procedūros.

Liepos 29 d. vakare beveik pusė milijono armėnų susibūrė Armėnijos sostinės Jerevano centre protestui prieš Kremliaus nutarimą nekeisti sienos tarp Armėnijos ir Azerbaidžano, paliekant Nagorno Karabakh sritį už Armėnijos ribų. Armėnai protestavo ir prieš gamtos teršimą bei prieš visos eilės jų respublikos pareigūnų staigų atleidimą iš pareigų.

Jordano karalius Huseinas atsisakė nuo teisių į Izraelio okupuotą vakarinį Jordano krantą. Huseinas paleido Jordano valstybės parlamento rūmus, nes pusę jų atstovų sudarė palestiniečiai. Spėjama, kad šį karaliaus Huseino žingsnį padiktavo nusivylimas palestiniečių laikysena. Nors Jordano valstybė finansuoja mokyklų tinklą vakariniame krante ir apmoka valdininkus, vietiniai palestiniečiai yra visiškai PLO (Palestinos Laisvinimo Organizacijos) įtakoje ir nesiškaito su Huseino nurodymais.

Malaizijoje, Butterworth uoste, sugriuvo garlaivių prieplauka, neatlaikiusi didžiulės masės žmonių, laukiančių garlaivių į Penango salą. Žuvo 21 žmogus, sužeista 150. Malaizijos vyriausybė praveda tyrimą surasti, kas kaltas dėl prieplaukos struktūros nesaugumo.

Vanuatu valstybę, švenčiančią savo nepriklausomybės aštuntą sukaktį, kamuoja partinės rietenos, privedusios prie konstitucinės krizės. Vanuatu min. pirmininkas Walter Lini pašalino visus opozicijos atstovus iš parlamento, kai šie palaikė jo politinį konkurentą Barak Sope.

Prieš gaudami nepriklausomybę, Vanuatu vadinosi Naujaisiais Hebridais, ir buvo bendrai anglų ir prancūzų valdoma.

D. Britanijos ministrė pirmininkė Margaret Thatcher, prieš išvykdamą vizitui į Australiją, pasisakė už moterų išventinimą kunigais anglikonų bažnyčioje. Anglikonų teologai, susirinkę Londone, neužilgo turės balsuoti moterų kunigų klausimu.

Jau nuo seniai vyksa derybos tarp Contra sukilėlių ir Nikaragvos Sandinistų vyriausybės, ieškant baigti civilinį karą, bet vis be pasėkų. Vyriausybė vėl sustabdė katalikų radijo stotį ir uždarė katalikų laikraštį "La Prensa", gi sukilėliai patys tarp savęs ir su vyriausybės atstovais, negali susitarti, kokiame krašte vesti tolimesnes derybas dėl paliaubų.

NEW YORKO LAK RUOŠIASI AUSTRALIJON

Pranas Gvildys, buvęs stalo teniso meistras, daugkartinis lietuvių sporto meistras, nenuilstantis sporto darbuotojas. Daugelį metų dirbęs su Toronto "Vyčiu", vėliau atgaivinęs Rytų Sporto apygardą, tvirtai įsitikinęs kad reikia New Yorko LAK sportininkus gabenti į Australiją, į III-sias Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynes. Kartą nutarta, delsti laiko nebėra. Darbas pradėtas, numatyti planai vykdomi. Štai ką pasakoja pats Pranas Gvildys: "New Yorko" LAK pasiryžimas dalyvauti Pasaulio lietuvių sporto šventėje – krepšinio, tinklinio, lauko teniso, šachmatų, plaukimo šakose – sveikintinas įvykis, žvelgiant iš lietuviškumo taško. Nors pradžioje ne vienas į tokia tolimą kelionę žiūrėjo pesimistiškai, galvodami apie tolimą kelią, dideles išlaidas, vėliau buvo nuspręsta – ši išvyka įvyks. Atletų klubas vyksta su vyrų ir jaunių krepšinio komandomis, moterų tinklinio komanda ir būriu pavienių sportininkų bei vadovų. Iš

viso vyksta 50 žmonių (be ekskursantų)! Tai žymiai didesnis skaičius, negu dalyvavo metinėse žaidynėse Čikagoje. O vykti reikės iš tiesų ne arti.

Klubo komandų ir pavienių sportininkų pasiruošimas vyks visą vasarą. Krepšinio komanda žais visą eilę pasiruošimo varžybų su vietinėmis amerikiečių komandomis. Moterų tinklininkės jau dabar rodo nemažą pažangą ir dar sužais net kelis turnyrus namuose. Tenisininkai, šachmatininkai, visi atkakliai ruošiasi būsimoms žaidynėms.

Gal ne taip gausiai ir karštai, bet dideles pastangas rodo ir kiti klubai, kaip Detrolto "Kovas", Bostono "Grandis", Clevelando "Žaibas", Los Angeles "Banga", Čikagos "Neris". Belieka labai apgailestauti, kad tokie klubai kaip Čikagos "Lituanica", Toronto "Aušra" ir "Vytis" dar vis nepajudino piršto pasiruošimui, o ir pats dalyvavimas yra labai abejotinas.

V. G.



Turkijoje įvykusio Europos šaudymo turnyre taikliausia Europoje tapo lietuvaitė Daina Gudžinevičiūtė. Daina šiame turnyre laimėjo net du aukso medalius.

SKELBIMAS

REIKALINGAS KLUBO VEDĖJAS (SECRETARY MANAGER GRAIDE 1)

Sydnejaus Lietuvių klubui reikalingas klubo vedėjas – secretary Manager Grade 1.

Klubo vedėjas turės dirbti pagal klubo funkcijas, kaip baro, pokerio mašinų, parengimų priežiūrą. Užsakymus bei kitas administracines pareigas. Alga pagal valdžios nustatytą atlyginimą (Club Managers and Club Secretary State Award).

Prašymus prašome siųsti ne vėliau kaip iki š. m. rugsėjo 15 dienos. Adresuoti: CONFIDENTIAL. Board of Directors, P. O. Box 205, Bankstown, 2200.

Dėl smulkesnės informacijos galima skambinti vakarais klubo pirmininkui V. Bukevičiui Tel. 869-2466. J. Červinas – sekretorius

REIKALINGA VALGYKLOS VF

Nuo šių metų spalio mėn. 3 dienos dabartinė klubo valgyklos vedėja – Janė Šarkauskienė atsisako iš savo pareigų.

Klubo valdybai reikalinga nauja šeimininkė, kuri turėtų atidaryti klubo valgyklą nuo š. m. spalio mėn. 3 dienos. Susidomėjusios šeimininkės, norinčios perimti klubo valgyklą yra kviečiamos paduoti prašymus klubo valdybai: CATERERS POSITION. Board of Directors, P. O. Box 205, Bankstown, 2200, ne vėliau kaip iki rugpjūčio 20 dienos.

Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į klubo raštinę arba vakarais galima skambinti klubo pirmininkui V. Bukevičiui Tel. 869 - 2466.

J. Červinas – sekretorius

VISUS KVIEČIAME ATVYKTI Į

"Mūsų Pastogės" Balių

KURIS ĮVYKS RUGSĖJO 24 DIENĄ.

"Mūsų Pastogė" Nr. 31 1988. 8. 8. pusl. 6

BRISBANĖJE

PETRINĖS

LINKSMAS GIMTADIENIS

Lietuvių namuose buvo suruoštos Petrų ir Povilų vardinės. Ta pačia proga buvo pagerbtas mūsų ilgametis kapelionas dr. Petras Bačinskas tiek daug padėjęs Brisbanės lietuvių bendruomenei. Savo pastangomis įkūrė Lietuvių namus, juos rėmė ir išlaikė savo pinigais. Išsirūpino lietuviško radijo pusvalandį ir daug rūpesčių ir sielos yra įdėjęs šios mažos kolonijos išlaikymui. Po daug sveikinimų, kapelionui buvo įteiktas gražiai iš medžio išpjaustytas paveikslas su jo nuotrauka ir įrašu, kuris bus pakabintas lietuvių namuose. Paveikslą išpjaustė mūsų gabus drožinėtojas J. Andriulis.

Liepos 2 d. Lietuvių namuose Elytė Klimienė suruošė savo 60-ties metų gimtadienio balių. Prie puikiai paruoštų stalų, gėlėmis išpuoštoje salėje, susirinkę svečiai kilnojo šampano taures ir linkėjo Elytei visokio gėrio, laimės ir džiaugsmo. Elytė yra užsitarnavusi visų pagarbos, nes ji niekad neatsisako padėti lietuviškiems reikalams, yra labai vaišinga ir nepamainoma dainininkė. Svečiai į šį balių atvažiavo net iš Adelaidės. V. ir Z. Vencai, K. ir E. Varnai ir B. Mikužienė apdovanoję brangiomis dovanomis gražiai su eilėraščiu sveikino Elytę, savo ilgų metų draugę. Expo



Brisbanės tautinių šokių grupė. Pirmoje eilėje iš kairės: S. Laukytė, M. Auskaitė ir C. Murry. Antroje eilėje iš kairės: J. Stelmokaitė, D. Stankūnaitė, M. Stankūnaitė, V. Lorencas, K. Milvydienė, B. Stelmokaitė, D. Laukytė ir A. Miškinytė.

TAUTINIAI ŠOKIAI EXPO

Liepos 10 d. Brisbanės tautinių šokių grupė pasirodė EXPO, atlikdama lietuviškų šokių pynę. Nors būnant labai šiltai saulėtai popietei, mergaitės tikrai darniai ir su šypsena šoko, pynė, nardė su jaunatviška energija. Buvo malonu visiems pasižiūrėti. Susirinko nemažas būrys lietuvių ir iš kitų vietovių. Matėsi svečių iš Canberros, Sydnejaus ir Melbourne. Algis Milvydas pranešinėjo ir pasakojo apie kiekvieno šokio reikšmę. V. Lorencas naujuose tautiniuose rūbuose grojo išsijuosęs. Didžiulė minia žiūrėjo ir plojo šokėjoms. Sekantis pasirodymas bus rugsėjo 30 dieną.

dirbantys svečiai iš Lietuvos net su daina sveikino ir linksmo susėdusius svečius. Kiek daug kalbų, dovanų, juoko ir muzikos, jau seniai nebuvo tokio linksmo gimtadienio Brisbanėje. Išdainavę visas dainas šoko svečiai iki vėlyvos nakties. Norėtusi pagirti namų šeimininkes už puikiai paruoštą balių.

Brisbanietė

A.A. Karolinai Kačiūnienei, jos vyras užprašė šv. Mišias jos mirties metinių proga ir jas atnašavo kun. dr. P. Bačinskas. Po mišių Lietuvių namuose buvo suruošti pietūs dalyvavusiems.

PRISIMINTAS PAULIUS RŪTENIS

Liepos 26 dieną sukako penkeri metai, kai Australijoje, Sydnejuje mirė Paulius Rūtenis.

Apie Pauliaus Rūtenio veiklą ir nuopelnus Australijai sakyti niekam nereikia. Lietuviai jį vadino Keliavjančiu Vaidila. Keliaujantis Vaidila aktorius – solisto gyvenimą pradėjo dar Lietuvoje, tęsė ir vėliau Vokietijoje ir Austrijoje.

Paulius Rūtenis buvo pirmuoju pasiūliusi rengti teatrų festivalius Australijoje. Jį lietuvių bendruomenėje pažinojo ir gerbė visi.

E. B.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

AUKOS

Pagerbdami mirusius vietoj gėlių aukojo:

A. A. Onai Jakutienei mirus – \$20 E. ir Iz. Jonaičiai(705). A. A. R. Jesenienei mirus – \$20 J. ir E. Balčiūnai(900). A. A. Vincui Čižauskui mirus – po \$10 V. ir G. Ališauskai(650), A. ir S. Obeliūnai(800), \$5 – J. Žitkevičienė(20). A. A. Dr. S. Statkui mirus – \$5 J. Žitkevičienė(20).

Ačiū už aukas.

Paskutiniu metu Australijos Lietuvių Fondas parėmė sekančias lietuviškas organizacijas:

Sydnejaus tautinių šokių grupę "Sūkurys" – 2000 dolerių, Sydnejaus chorą "Daina" – 2000 dolerių, A.L.B. Sydnejaus Apylinkės valdybą – 400 dolerių, Melbourne Dainos Šambūrį – 2000 dolerių, Adelaidės chorą "Lituanian" ir Dainų – Šokių Ansamblių – 2000 dolerių. Vincas Ališauskas

A.L. Fondo išdinininkas

CANBERROJE

Išvežimų minėjimas Canberros pabaltiečių gyvenime – svarbus įvykis. Minėjimas įvyko sekmadienį, birželio mėn. 19 d. Kunigas Wright, kuris yra Katalikų Socialinės Globos direktorius, atlaikė šv. Mišias. Apeigas atliko jautriai, su pagarba pabaltiečių kančios keliams. Visi, kurie dalyvavo šv. Mišiose, buvo giliai sujaudinti kunigo Wright nuoširdumu.

dainų atlikimu. Daininkės įtikinamai ir puikiai sugebėjo perduoti mūsų liaudies dainų dramatiškumą ir melancholią. Dainų atlikimas, laikysena scenoje, tautiniai kostiumai darė aukšto profesionalumo įspūdį.

Pagrindinis minėjimo paskaitininkas buvo žinomas politinių mokslų profesorius Harry Rigby. Tai religinės ir politinės padėties Sovietų Sąjungoje



Informacinį pranešimą skaito Audronė Stepanienė

Puikiai pasiruošusios "Sutartinės" atsivežė jau atspausdintas giesmes ir išdalino jas bažnyčioje. Jų giedojimas pakeitė visą apeigų nuotaiką, suteikdamas dar daugiau iškilmingumo ir prasmės. Tą nepaprastą nuotaiką, rodėsi jautė šv. Mišiose dalyvavę ir ne katalikai.

Šv. Mišių metu, Šventas Raštas buvo skaitomas estiskai, latviškai ir lietuviškai, taip kad kiekviena bendruomenė išgirdo skaitymus savo gimtąja kalba. Mūsų kunigo pamokslas aiškino paradoksą, kada didelė blogybė viešpatuoja žemėje, žemėje, kurią sukūrė Dievas, kurio viešpatystės ženklas – gėris. Pamokslas buvo trumpas ir įdomus. Lietuvių, latvių ir estų atstovai, apsiregę tautiniais rūbais, prižiūrėjo svečius, išdalino visiems spalvotas brošiūras apie Pabaltijo valstybes ir lapelį su pabaltiečių Himnais.

Jurgis Rubas ALB Krašto valdybos narys, padėjėjas lietuviškoje Melbourne radijo valandėlėje, paruošė glaustą ir išsamų informacinį pranešimą apie išvežimų tragediją. Šį pranešimą perskaitė, tautiniais rūbais pasipuošusi Audronė Stepanienė. Visi žavėjosi puikiu "Sutartinės" liaudies

žinovas, nesenai išleidęs knygą "Gorbačiovas prie vairo" ("Gorbachev at the helm"). Jo paskaitos pagrindinė tema buvo naujos Gorbačiovo politinės krypties reikšmė Pabaltije. Jo manymu "glasnost", "perstroika", "demokratizacija" gali suteikti galimybių gyvenimo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje pagerinimui, bet Maskva savo sunkią leteną bet kada gali uždėti ant šių kraštų.

Po paskaitos vėl visi pasigėrėjo keletu "Sutartinės" dainų. Buvo sugiedoti Australijos ir pabaltiečių Himnai. Po oficialiosios dalies visi vaišinosi lietuvišku kugeliu, kava ir pyragais.

Latviams, estams ir australams buvo gera proga patirti lietuvišką vaišingumą, pasiklausyti mūsų liaudies dainų. Vietinis parlamento narys John Langmore taip pat dalyvavo šiame minėjime.

Ir vyresni ir jaunieji lietuviai Canberroje ilgai prisimins šių metų minėjimą, o kitais metais į tokius renginius, tikimės, lankysis dar daugiau mūsų jaunimo.

Rimas Kabaila
ALB Canberros Apylinkės
valdybos sekretorius

TALKA TASMANIJOJE

Be abejo esate pastebėję iš talpinamų skelbimų, kad Lietuvių Kredito Koperatyvo Draugija "Talka" turi savo pilnai akredituotus skyrius Adelaidės ir Sydneyje miestuose, su centro įstaiga Melbourne.

Tačiau "Talka" gali patarnauti ir kitur gyvenantiems tautiečiams. Patarnavimai ir operacijos gali būti atliekamos paštu per centro ar bet kurią skyriaus įstaigą.

Džiugu pranešti, kad Tasmanijos lietuviams "Talkos" patarnavimo informacijas gali suteikti Aleksandras Kantvila – 57 Strickland Ave, South Hobart 7004. Tel. (002) 23 6836.

Dėkoju "Talkos" vardu A. Kantvilai už sutikimą atstovauti koperatyvą Tasmanijoje ir tikiuosi kad tasmaniečiai pasinaudos visapusiškai palankiais patarnavimais.

Nesleidžiant į detalesnius aiškinimus, galiu drąsiai teigti, kad "Talka"

per eilę metų mokėjo ir tebemoka pastoviai aukščiausius procentus už indėlius, gi paskolos yra išduodamos labai palankiomis sąlygomis, pastoviai žemiausiais palūkanų procentais. Įsitikinkite patys palygindami "Talkos" ir kitų institucijų patarnavimo sąlygas laiko bėgyje. Palyginant yra reikalinga atkreipti dėmesį į kai kurių institucijų patarnavimo mokesčius, kurių "Talka" neturi.

Pasinaudodami "Talkos" patarnavimais sudarote sąlygas paremti mūsų bendruomeninę veiklą. Kaip pavyzdį

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!
Statybai, prekybai, nuosavybei...

\$50,000 paskola 20-čiai metų - \$612 į mėn.
\$50,000 paskola 15-kai metų - \$660 į mėn.
\$50,000 paskola 10-čiai metų - \$777 į mėn.

13.5%

Kviečiu ir raginu visus pasinaudoti šiais patarnavimais visų bendram labui.

A. P. Šimkus
"Talkos" sekretorius

ATSIPRAŠYMAS

"Mūsų Pastogės" Nr. 30, 6 pusl. po nuotrauka su "Sūkuriu" šokėjais praleista M. Coxaitės pavardė. Už šią klaidą atsiprašome.

Redakcija

PADEKA

A. A. Povilui Dabrėgai liepos 18 d. ramiai savo namuose mirus, reiškiu didelę padėką kanberikiams per laidotuves gausiai dalyvavusiems šv. Mišiose ir palydėjusiems Povilą į Norwood krematoriumą. Ypatingas dėkui Fr. Tony Frey už religines apeigas, V. Martišiui, J. Kovalskiui už atsisveikinimo žodžius su "Poviliuku", B. Gružienei už gražų šermenų paruošimą ir klubo valdybai už patalpas bei aprūpinimą atsigalviniu.

Edv. Laurinonis, testamentą vykdytojas

SV. RAŠTO TYRINETOJŲ SKELBIMAS

GIMĘS IŠ DVASIOS

Bet šita naujoji gyvybė, simbolinėje prasmėje, yra tik gemalas. Reikia jį maitinti Dievo Žodžiu, kad išsivystytų ir pasidarytų stiprus Viešpatyje ir jo stiprybės jėgoje. Pilnos prasmės gimimas įvyks prisikėlime iš numirusių. Tuomet šitas naujas gyvenimas bus tikrai "gimęs" iš Dvasios. Iki tam laikui nė vienas iš taip gimusiųjų negali ateiti ir nueiti kaip nematomasis vėjas. Patėmyje tokį žodį "gimęs" ir "pradėtas" skirtumą mes galime daug geriau suprasti kaip Dievo galybė, jo Žodžiui tarpininkaujant, veikia pasišventusiuose Viešpaties pasekėjuose.

DVASIOS KRIKŠTAS

Šventasis Raštas taip pat kalba apie Dvasios "krikštą". Žodis krikštyti reiškia panardinti arba palaidoti; todėl būti pakrikštytu Dievo Dvasia reiškia būti pilnai pasidavusiu ir besistengiančiu vykinti Dievo valią, - buvimą jos kontrolėje nebeturėjimą savo valios. Vienok, paties Dievo žvilgsniu, visa Kristaus bažnyčia buvo pakrikštyta Šventąja Dvasia Sekminių dieną; dėlto nebėra reikalo iš naujo išlieti jo Dvasią ant kiekvieno asmens, kurs pasišvenčia daryti jo valią.

Apaštalas Povilas rašė: "Nes mes visi esame pakrikštyti vienoje Dvasioje", ir jis aiškina, kad asmeniškai

žmogus gauna tokį krikštą tada kai jis įeina į Kristaus kūną. (1 Kor. 12:13) Tai reiškia palaidojimą mūsų valios į Dievo valią, taip kaip ji yra išreikšta per Kristų, to "kūno" Galvą. Supratę kaip reikia ką reiškia Dvasios krikštas, mes nebeieškosime atsikartojimo stebuklingų Dievo galybės apsišventinimų, kokie įvyko Sekminių dieną.

Supratę ko mes turime laukti po to kai mes pasiduodame Šventosios Dvasios įtakai, mes nebesistebėsime kodėl negalime kalbėti įvairiomis kalbomis, taip kaip mokytiniai darė per Sekmines ir per trumpą laiką po Sekminių. Kalbėjimas "įvairiomis kalbomis", kaip buvo daroma ankstyboje bažnyčioje, buvo tuomet būtinas reikalas. Sekminių dieną Jeruzalėje buvo susirinkusių žydų iš įvairių apgyventojų pasaulio kraštų. Jie kalbėjo įvairias kalbas, o Viešpaties valia buvo tokia, kad jie turėjo gauti liudijimą apie tiesą, kurią skelbė apaštalai. Norint sėkmingai tai įvykdyti mokytiniais buvo suteikta stebuklinga galybė kalbėti įvairiomis kalbomis. Bažnyčiai gi augant, kuomet jau daug iš tų įvairių kalbų žydų įtikėjo, nebebuvo ilgiau reikalinga kalbėti į juos stebuklingai suteiktomis kalbomis, nes mokytinių tarpe atsiradavo galinčių kalbėti ir skelbti Evangeliją jų pačių suprantamose kalbose.

Mylį tiesą, literatūrą gausite veltui. Rašykite: P. Bačinskas, 16 Burlington St., Holland Park, Queensland 4121

R E M K I M E
AUSTRALIJOS LIETUVIŲ
F O N D A

nes jo tikslas yra: - Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas AUSTRALIJOJ.

Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC
44 - 50 Errol Street North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
P.O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051
A. L. Fondo Valdyba.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA
LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.

I n f o r m a c i j a

Aukos

Mūsų Pastogei

"MOSU PASTOGEI"
AUKOJO

J. Rakauskas NSW. \$200
P. ir G. Patupiai W.A. \$ 50

GEELONGE

1988 m. rugpjūčio mėn. 14 d., sekmadienį 2 val. popiet yra šaukiamas ALB Geelongo Apylinkės visuotinis narių susirinkimas, kuris įvyks Geelongo Lietuvių Bendruomenės namų salėje.

Nustatyta laiku nesusirinkus reikalingam narių skaičiui, puse valandos vėliau bus šaukiamas antras susirinkimas, kuris bus teisėtas bet kuriam narių skaičiui esant.

D A R B O T V Ą R K Ė

1. Susirinkimo atidarymas.
 2. Prezidiumo sudarymas.
 3. Darbotvarkės papildymas.
 4. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas.
 5. Apylinkės valdybos pirmininko pranešimas.
 6. Išdininko pranešimas.
 7. Kontrolės komisijos pranešimas.
 8. Garbės Teismo pranešimas.
 9. Organizacijų pranešimai.
 10. Diskusijos dėl pranešimų.
 11. Mandatų komisijos rinkimai.
 12. Apylinkės valdybos rinkimai.
 13. Kontrolės komisijos rinkimai.
 14. Garbės Teismo rinkimai.
 15. Dviejų atstovų rinkimai į ALB. Krašto Tarybos suvažiavimą Adelaidėje.
 16. Klausimai ir sumanymai.
 17. Susirinkimo uždarymas
- Maloniai kviečiami visi Geelongo ir apylinkės lietuviai šiam susirinkime skaitlingai dalyvauti.
- Geelongo Apylinkės valdyba.

SYDNEJUJE

10. D. SKAUTŲ ESKURSIJA

Pranešame, kad po ilgesnės pertraukos, spalio 1 dieną Sydneyje Skautų Židinys vėl ruošia ekskursiją į Bowral mieste įvyksiantį Tulpių festivalį. Ekskursijos metu bus apsilankyta pačioje šventėje, miesto aikštėje ir keliuose individualiuose parodiniuose soduose tulpių parodose. Vykstama autobusu. Kelionės kaina 13 dolerių asmeniui.

Nesusirinkus reikalingam vykstančių skaičiui, ekskursija bus atšaukta. Norintieji aplankyti Tulpių festivalį, prašomi, skubiai pranešti B. Žaliui telefonu 790 3101

Sydnejaus Skautų
Židinys

PADĖKA

"Mūsų Pastogės" redakcija nuoširdžiai dėkoja K. Makūnui už iš Lietuvos atsiųstas nuotraukas apie liepos 12 d. įvykusias demonstracijas.

SYDNEJUJE

RADIJO VALANDA MARIJAI

Rugpjūčio 13 dieną, šeštadienį 10 val. lietuvių radijo programoje apie 40 minučių bus skiriama Marijos garbei.

Tai minčių ir giesmių pynė Marijos metų ir Žolinės temoje, kurią paruos kapellonas, koordinuojant Vytautui Juškai.

ŽOLINĖ ENGADINĖJE

Rugpjūčio 15 dieną, pirmadienį - Marijos Dangun Paėmimo Šventė - arba Žolinė.

Lietuviškos pamaldos bus lietuvių Sodyboje, Engadinėje, 12 val.

Sodybiečiai maloniai laukia ir svečių.

Prel. P. Butkus

AUSTRALIJOS JŪRŲ MUZIEJUS

Valdybai atsiųstu raštu, Australijos tautinio jūrinio muziejaus direktorius dėkoja lietuvių bendruomenei už dovanotus eksponatus muziejui, kurie iš valdybos buvo perimti balandžio mėn.

Taip pat, muziejaus vadovybė yra išsiuntusi padėkos laiškus kiekvienam eksponatų aukotojui.

Į valdybą dar vis kreipiasi mūsų tautiečiai; suradę daiktų ir spausdinių, kuriuos norėtų atiduoti muziejui. Pasitarus su muziejaus vadovybe, valdyba nutarė eksponatus vėl priimti iki 8. m. rugsėjo mėn. 3 d.

Jūriniam muziejui tinka visi laivais atsivežti ir ypatingai laivuose naudoti daiktai. Nustatytais laikotarpiais eksponatų išdėstymas bus keičiamas. Galima manyti, kad vėliau surinkti daiktai žiurovams bus pristatyti jau po muziejaus atidarymo.

Eksponatus prašome perduoti arba siųsti Apylinkės valdybos nariui: J. Zinkui, 84 Victor Ave., Picnic Point, N.S.W., 2213. Tel. (02) 774 2914.

Rugpjūčio 21 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Lietuvių namuose Bankstovne, šaukiamas metinis visuotinis Apylinkės narių susirinkimas. Susirinkimui numatyta sekanti DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Prezidiumo rinkimai,
3. Mandatų Komisijos tvirtinimas,
4. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas,
5. Ataskaitiniai pranešimai: - a) pirmininko, b) išdininko, c) revizijos komisijos, d) Garbės Teismo.
6. ALB Krašto Tarybos atstovų rinkimai,
7. Diskusijos dėl pranešimų ir apyskaitos tvirtinimas,
8. Organizacijų ir draugijų veiklos pranešimai,
9. Einamieji reikalai.
10. Susirinkimo uždarymas.

Nustatyta laiku kvorumui nesusirinkus, už pusvalandžio šaukiamas antras susirinkimas, kuris bus skaitomas teisėtas bet kuriam narių skaičiui esant.

Rinksime atstovus, kurie mus atstovaus ALB Krašto Taryboje.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Sydnejaus Apylinkės valdyba

SYDNEJAUS LIETUVIŲ

NAMUOSE

16 - 18 EAST TERRACE, BANKSTOWN. Tel. 708 1414.

S M O R G A S B O R D

Kiekvieną TREČIADIENĮ nuo 6 iki 8 val. po pietų.
Karštas patiekalas ir šalti užkandžiai. Kaina 5 doleriai.

rugsėjo 24 dieną šeštadienį

SPAUDOS BALIUS

Sydnejaus Lietuvių klubui reikalingi klubo vedėjas ir valgyklos vedėja - šeimininkė.

Dėl smulkesnės informacijos galima vakarais skambinti klubo pirmininkui V. Bukevičiui tel. 869-2466.

Primename klubo nariams, kad jau laikas susimokėti nario mokestį už 1988/89 metus. Nario mokestis 20 dolerių.

Klubo nariai prašomi siūlyti kandidatus sekančiai klubo valdybai. Kandidatų siūlymo pareiškimai (Nomination forms) gaunami klubo raštineje. Užpildyti ir dviejų siūlytojų bei siūlomojo asmens pasirašyti pareiškimai turi pasiekti klubo sekretorių ne vėliau š. m. rugpjūčio mėn. 28 d. 6 val. po pietų.

LIETUVIŲ KLUBO BIBLIOTEKOS PRANEŠIMAS

Sydnejaus Lietuvių klubo biblioteka jaučia pareigą pateikti tautiečiams finansinių metų bėgyje gautų pinigų sumas bei tų pinigų dispoziciją.

Klubo biblioteka be savo tiesioginių pareigų parūpinti dvasinio peno ją lankantiems tautiečiams taip pat atlieka tarpininko patarnavimus priimdama aukas bent kelioms tautinėms institucijoms bei spaudos prenumeratoros mokestį.

Piniginės pajamos yra šios:

Parduota knygų bei suvenyrų už \$2.181. Gauta aukų: bibliotekai - \$84, Vasario 16-tos Gimnazijai - \$1.950, Australijos Lietuvių Fondui - \$885, Lituanistikos Katedrai - 550, Baltic News - \$50. Prenumeratos mokesčio "Pasaulio Lietuvis" - 778.-

Nurodytos sumos perduotos pagal priklausomybę, o bibliotekos pinigai laikomi "Talkos" einamoje sąskaitoje.

Esamose sąlygose Biblioteka be pretenzijų dirba savo darbą parūpindama naujai išleistų knygų pasiskai-

tymui, prenumeruoja skaityklai 22 laikraščius - žurnalus ir vis tebeieško tos magiškos lazdelės arba žodžio, kuriais pamojus ar ištarus sulauktų daugiau jaunųjų lankytojų - lietuviškos knygos skaitytojų.

Ta pačia proga, pranešama, kad gavome siuntą anglų kalba atvirukų, kurias siūlome įsigyti už 50% nurodytos kainos.

Bibliotekos darbo valandos:

Sekmadieniais ir trečiadieniais 13-16 val. Br. Stašionis

Bibliotekos vedėjas

Aukos BALTIC NEWS

P. Armonas	\$20
S. Zablockienė	\$20
V. Kardelis	\$10
A. Vinevičius	\$ 8
O. Jarmalavičienė	\$ 7

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

A. Giniūnas

"Baltic News" atstovas NSW ir ACT.

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga pristato naują muzikinę grupę

"SVAJONIŲ AIDAI"

KONCERTAS

MELBOURNE

Lietuvių namuose - sekmadienį rugpjūčio 14 d. 2. 30 val.

Koncertų metu bus galima įsigyti "Svajonių Aidų" naują plokštelę.

Bilietai \$ 8. Vaikams veltui.

Iki malonaus pasimatymo!

M ū s ū P a s t o g ė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas:

Redaktorius V. Augustinavičius Telefonas (02) 7903233

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Prenumerata metams \$25 Užsienyje paprastu paštu \$30 N. Zelandijoje oro paštu \$40 Užsienyje oro paštu \$55